

ДИКАНСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
ФІНАНСОВЕ УПРАВЛІННЯ

НАКАЗ

18.09.2024

с-ще Диканька

№ 15

Про затвердження Інструкції
з розроблення та застосування
результативних показників
бюджетних програм місцевих бюджетів

Відповідно до статті 20 Бюджетного кодексу України, наказу Міністерства фінансів України від 10.12.2010 № 1536 «Про результативні показники бюджетних програм», наказу Міністерства фінансів України від 26.08.2014 № 836 «Про деякі питання запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів», враховуючи типові переліки результативних показників у відповідних галузях бюджетної сфери, затвержені галузевими міністерствами,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Інструкцію з розроблення та застосування результативних показників бюджетних програм місцевих бюджетів (додається).
2. Бюджетному відділу довести цей наказ до відома і виконання головним розпорядникам коштів бюджету Диканської селищної територіальної громади.
3. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Начальник управління

Тетяна ЖУРОВА

ПОГОДЖЕНО:

Заступник начальника управління –
начальник бюджетного відділу
18.09.2024

Наталія СЕМКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ фінансового управління
Диканської селищної ради

18.09.2024 № 15

**Інструкція
з розроблення та застосування результативних показників бюджетних
програм місцевих бюджетів**

I. Загальні положення

1. Ця Інструкція містить рекомендації стосовно застосування орієнтовних переліків результативних показників бюджетних програм місцевих бюджетів (далі – результативні показники).

2. Результативні показники є однією з характеристик бюджетної програми та невід’ємним елементом програмно-цільового методу бюджетування, який дозволяє встановити взаємозв'язок витраченого ресурсу та досягнутого соціально-економічного результату.

Результативні показники включають кількісні та якісні показники, які визначають результат виконання бюджетної програми, характеризують хід її реалізації, ступінь виконання завдань бюджетної програми, досягнення її мети, цілей державної політики, реалізацію якої забезпечує головний розпорядник бюджетних коштів.

3. При визначенні результативних показників слід керуватися:

- Бюджетним кодексом України (далі - Кодекс);
- наказом Міністерства фінансів України (далі - Мінфін) від 10.12.2010 № 1536 «Про результативні показники бюджетної програми» (затверджено Загальні вимоги до визначення результативних показників бюджетних програм) (далі – Загальні вимоги);
- наказом Міністерства фінансів України від 26.08.2014 № 836 «Про деякі питання запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів» (затверджено, серед іншого, Правила складання паспортів бюджетних програм місцевих бюджетів та звітів про їх виконання);
- типовими переліками результативних показників у відповідних галузях бюджетної сфери, затвердженими галузевими міністерствами¹.

¹Станом на вересень 2024 року типові переліки результативних показників бюджетних програм місцевих бюджетів, які затверджені наказами галузевих міністерств, потребують внесення змін, оскільки не враховують зміни в нормативній базі, що були внесені впродовж останніх років.

4. Результативні показники використовуються для оцінки ефективності бюджетної програми у розрізі завдань бюджетної програми та напрямів використання бюджетних коштів, у тому числі ефективності надання публічних послуг.

5. У цій Інструкції терміни вживаються у значеннях, встановлених Кодексом та іншими нормативно-правовими актами, що регламентують бюджетний процес.

II. Загальні вимоги до результативних показників

1. Результативні показники для кожної бюджетної програми розробляються головним розпорядником бюджетних коштів відповідно до вимог законодавства.

2. Результативні показники повинні підтверджуватися офіційною державною статистичною, фінансовою чи іншою звітністю, даними бухгалтерського, статистичного обліку.

3. Результативні показники повинні:

- визначатися на підставі цілей державної політики у відповідній сфері діяльності, формування та/або реалізацію якої забезпечує головний розпорядник, та показників їх досягнення на середньостроковий період;
- визначатися з урахуванням фактично досягнутих показників у попередніх бюджетних періодах та прогнозу розвитку відповідних галузі, сфери діяльності, регіону, території на перспективу;
- характеризувати виконання кожного завдання бюджетної програми та реалізацію кожного напрямку використання бюджетних коштів.

4. Результативні показники повинні відповідати наступним вимогам:

адекватність: результативні показники повинні явно характеризувати прогрес у досягненні мети (вирішенні завдання) і охоплювати всі істотні аспекти досягнення мети. При цьому з формулювання показників не повинна бути очевидною бажана тенденція зміни їх значень, тому що бажана тенденція задається запланованими значеннями показників;

точність: похибки вимірювання не повинні призводити до спотвореного уявлення про результати реалізації бюджетної програми. При виборі значень показника слід враховувати низку факторів, наприклад, достовірність одержуваної статистичної інформації, особливості розрахунку тощо;

достовірність: спосіб збирання та обробки інформації, яка використовується для визначення результативних показників, повинен допускати можливість перевірки точності отриманих даних;

однозначність, зрозумілість та доступність: визначення результативного показника має забезпечувати однакове розуміння сутності вимірюваної

характеристики як фахівцями, так і кінцевими споживачами послуг, для чого необхідно уникати надмірно складних показників, а також показників, які не мають чіткого, загальноприйнятого визначення та одиниць виміру. Результативні показники повинні бути зрозумілими та доступними для сприйняття пересічним користувачем інформації;

об'єктивність: не допускається використання результативних показників, покращення звітних значень яких можливе при погіршенні реального стану справ. Показники, що використовуються, повинні в найменшій мірі створювати стимули для головних розпорядників бюджетних коштів до спотворення результатів реалізації бюджетної програми;

досяжність: головний розпорядник бюджетних коштів має бути впевненим у тому, що досягнення результативних показників залежить виключно від його сфери діяльності;

економічність: отримання звітних даних має проводитися з мінімально можливими витратами; результативні показники, що застосовуються, повинні максимально ґрунтуватися на існуючих процедурах збору інформації;

гендерна чутливість: у разі, якщо бюджетна програма є гендерно чутливою, результативні показники мають бути дезагреговані за статтю, рівнем освіти, місцем проживання, станом здоров'я тощо.

5. Результативні показники можуть бути сформовані не за усіма групами результативних показників.

6. Головні розпорядники бюджетних коштів (далі – головні розпорядники):

- забезпечують достовірність результативних показників та точність їх розрахунку;

- застосовують ті результативні показники, які найкраще характеризують ступінь досягнення поставленої мети та виконання завдань бюджетної програми;

- самостійно обирають із рекомендованого/примірного переліку результативних показників ті, які максимально ефективно та у повному обсязі відображають результати виконання бюджетної програми;

- можуть сформулювати і використовувати результативні показники, не включені до рекомендованого/примірного переліку, які найкраще характеризуватимуть специфіку відповідної бюджетної програми.

III. Загальні підходи до визначення результативних показників

1. Результативні показники поділяються на чотири групи, які характеризуються наступним:

показники затрат визначають обсяги та структуру ресурсів, які забезпечують виконання бюджетної програми та характеризують структуру витрат бюджетної програми;

показники продукту використовуються для оцінки досягнення поставленої мети, тобто, характеризують результати діяльності головного розпорядника за відповідний бюджетний період у межах бюджетної програми;

показники ефективності характеризують економність при витрачанні бюджетних коштів, співвідношення між одержаним продуктом і витраченим ресурсом;

показники якості характеризують динаміку досягнення мети та виконання завдань бюджетної програми, відповідність створеного продукту установленим стандартам (нормативам).

2. Результативні показники мають відповідати таким критеріям:

- реалістичності (результативні показники визначаються з урахуванням показників поточного стану і наявних потреб економіки та суспільства, показників, визначених прогностичними документами щодо економічного та соціального розвитку, з одного боку, та можливостями ресурсної частини державного бюджету, з іншого). Цей критерій є ключовим під час визначення очікуваного та фактичного рівнів результативних показників бюджетних програм;

- актуальності (результативні показники узгоджуються з програмними та стратегічними документами, цілями державної політики у відповідній сфері діяльності, формування та/або реалізацію якої забезпечує головний розпорядник, та показниками їх досягнення в середньостроковому періоді, характеризують найважливіші аспекти очікуваного результату);

- суспільної значимості (результативні показники висвітлюють ефект, який отримують економіка та суспільство завдяки діяльності головного розпорядника, дають можливість оцінити вплив на економічний та соціальний розвиток, ефективність надання публічних послуг, ступінь забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків).

Критерії актуальності та суспільної значимості є ключовими для вибору тих результативних показників, які найбільш вдало висвітлюють досягнення мети, виконання завдань і напрямів використання бюджетних коштів.

3. Перелік та кількість результативних показників обумовлюється специфікою бюджетної програми та має задовольнити потреби аналізу виконання бюджетної програми. Кількість результативних показників формується виходячи з принципів необхідності та достатності для характеристики досягнення мети та вирішення завдань бюджетної програми.

4. Показники затрат визначають обсяги та структуру ресурсів, які забезпечують виконання бюджетної програми, характеризують структуру витрат бюджетної програми та можуть включати штатну чисельність працівників бюджетної установи, зокрема залучених до надання публічних послуг, кількість осіб, які мають право на отримання публічних послуг, розміри виплат,

встановлені нормативно-правовими актами, кількість обладнання, площу будівель тощо, які потребують обслуговування (ремонт, реконструкції, реставрації), загальний обсяг робіт, які необхідно виконати у поточному та наступних роках (загальна потреба), загальну вартість інвестиційних проектів (проектів будівництва).

Характерними питаннями, на які показники затрат можуть дати відповідь, є:

- хто забезпечує надання послуги, чим забезпечується її надання (кількість закладів, класів, штатних одиниць, площа/кубатура приміщень тощо), хто потенційні отримувачі послуги (діти дошкільного віку, хворі, що перебувають на обліку, ветерани війни, особи з інвалідністю тощо)²;
- При прийнятті рішення щодо доцільності включення відповідних показників затрат до бюджетних документів головному розпоряднику рекомендується звернути увагу на те, які ресурси, зокрема фінансові, передбачаються для надання публічних послуг, та які дії буде зроблено для забезпечення їх надання.

Фінансові ресурси можуть включати обсяги видатків, спрямовані, зокрема, на придбання/вироблення продуктів для внутрішнього споживання головного розпорядника (надавача послуг), видатки на безпосереднє надання послуг та видатки на діяльність, пов'язану із наданням послуги.

У показниках затрат недоцільно відображати всі кількісні та вартісні фактори, що впливають на визначення обсягу коштів, необхідних для надання публічних послуг, та які головний розпорядник враховує під час розрахунку показників видатків та надання кредитів і розподілу граничних показників, доведених місцевим фінансовим органом.

5. Показники продукту характеризують результати діяльності головного розпорядника за відповідний бюджетний період у межах бюджетної програми і відображають обсяг виробленої продукції, наданих публічних послуг чи виконаних робіт, кількість осіб, яким надано публічні послуги.

Характерними питаннями, на які показники продукту можуть дати відповідь, є: на кого (на що) спрямована послуга (контингент споживачів послуги (діти, учні, підопічні), обсяги виконаних робіт за послугою).

Головним розпорядникам рекомендується уникати у показниках продукту надмірної деталізації, обираючи такі, що характеризують результат діяльності в цілому або за кількома категоріями, доцільними з погляду актуальності та суспільної значимості.

6. Показники ефективності характеризують економність під час витрачання бюджетних коштів, співвідношення між одержаним продуктом і витраченим

² Під потенційними отримувачами послуг маються на увазі ті, хто мають право на отримання публічних послуг відповідно до законодавства (про що зазначено в абзаці першому пункту 4 розділу III цієї Інструкції), тоді як особи, які фактично отримують/отримали публічні послуги, будуть відображатися в показниках продукту.

ресурсом та визначаються як витрати ресурсів на одиницю показника продукту, відношення кількості вироблених товарів (виконаних робіт, наданих послуг) до витраченого обсягу ресурсу.

Характерними питаннями, на які показники ефективності можуть дати відповідь, є: яка частка показника затрат припадає на одиницю продукту та якою є вартість одиниці продукту в грошовому виразі (середні витрати на одного одержувача послуги, середня кількість учасників заходу, середня вартість капітального ремонту, середня вартість спожитих енергоносіїв тощо).

Відношення кількості вироблених товарів (виконаних робіт, наданих послуг) до витраченого обсягу ресурсу може допомогти встановити, чи отримується максимальна віддача від ресурсів, що задіяні у процесі надання послуги.

До бюджетних документів може бути включено показники ефективності, які у разі доцільності дозволять здійснити порівняння витраченого ресурсу на надання різних послуг.

7. Показники якості характеризують динаміку досягнення мети та виконання завдань бюджетної програми, відповідність створеного продукту установленим стандартам (нормативам), рівень реалізації інвестиційних проектів (за весь період з початку реалізації цих проектів), виконання робіт, ступінь готовності об'єктів будівництва, якість створеного продукту; рівень задоволення користувачів публічних послуг відповідно до їх призначення, рівень забезпечення послугами осіб, які мають на них право; висвітлюють послаблення негативних чи посилення позитивних тенденцій в економіці (відповідній сфері діяльності), користь для суспільства від реалізації бюджетної програми, зокрема з погляду забезпечення гендерної рівності.

Характерною ознакою показників якості є показники, що свідчать про результати та динаміку виконання бюджетної програми (рівень охоплення споживачів відповідною послугою, динаміка кількості отримувачів послуг/кількості заходів/розміру витрат до попереднього року, рівень (частка) економії бюджетних коштів тощо) та вимірюються у відносних величинах (відсотках).

Для розрахунку динаміки кількості отримувачів послуг/кількості заходів/розміру витрат до попереднього року використовується формула:

$Dt = It/It-1 * 100 - 100$, де:

Dt - відсоток збільшення/зменшення відповідного показника (кількості отримувачів послуг, кількості заходів, обсягу витрат тощо) у поточному (звітному) році порівняно з попереднім роком;

It - значення відповідного показника (кількості отримувачів послуг, кількості заходів, обсягу витрат тощо) у поточному (при складанні паспорта бюджетної

програми) або звітному (при складанні звіту про виконання паспорта бюджетної програми) році;

It-1 - значення відповідного показника (кількості отримувачів послуг, кількості заходів, обсягу витрат тощо) у попередньому році.

Показники, що характеризують рівень освоєння бюджетних коштів, недоцільно включати до складу показників якості. Виключення становлять окремі показники, які характеризують рівень виконання бюджетної програми. Наприклад: рівень виконання робіт з будівництва (капітального ремонту); рівень використання коштів субвенції тощо.

8. До результативних показників за бюджетними програмами, які за результатами гендерного аналізу визначено головним розпорядником як гендерно чутливі, мають бути включені кількісні та якісні показники, що висвітлюють цілеспрямованість бюджетної програми на забезпечення гендерної рівності відповідно до визначених мети, завдань і напрямів використання бюджетних коштів.

9. Результативні показники, що характеризують рівень виконання інвестиційних проєктів, розроблення і реалізація яких здійснюються з використанням державних капітальних вкладень, формуються з урахуванням інформації та показників, визначених відповідними інвестиційними проєктами.

10. Результативні показники бюджетних програм, кошти на реалізацію яких виділяються за рішенням Кабінету Міністрів України (цільові трансферти), визначаються з урахуванням цільового призначення таких коштів, визначеного Порядком та умовами надання відповідної субвенції, затвердженими Кабінетом Міністрів України. У разі, якщо напрями використання бюджетних коштів за такими бюджетними програмами співпадають з напрямками використання бюджетних коштів інших бюджетних програм, для яких розроблено орієнтовний Перелік результативних показників, то головний розпорядник бюджетних коштів може використовувати орієнтовний перелік результативних показників.

11. За бюджетними програмами, фінансування яких здійснюється за рахунок субвенцій з державного бюджету та співфінансування з місцевих бюджетів, результативні показники можуть змінюватися з урахуванням змін цільового призначення таких коштів (напрямів використання коштів), визначеного Порядком та умовами надання відповідних субвенцій, затверджених Кабінетом Міністрів України.

12. Напрями використання бюджетних коштів (далі – напрями використання)-дії (заходи), пов'язані з наданням публічних послуг та/або забезпеченням надання таких послуг, що спрямовуються на досягнення мети та забезпечують виконання завдань в межах коштів, передбачених рішенням про місцевий бюджет на виконання бюджетної програми.

Рішення стосовно визначення напрямів використання головний розпорядник приймає самостійно.

13. Напрями використання можуть бути сформовані за ознаками:

- публічної послуги з урахуванням кінцевого ефекту/продукту, який створює/виробляє відповідна послуга. Водночас слід враховувати суспільну значимість кожної публічної послуги, подібність послуг між собою та кількість видів послуг. За наявності значної кількості публічних послуг подібні доцільно згрупувати в один напрям використання бюджетних коштів за спільною ознакою;
- отримувачів індивідуальних публічних послуг для відображення деталізації відповідних послуг та категорій осіб у межах групи отримувачів, що відображені у найменуванні бюджетної програми;
- надавача публічної послуги. Такі напрями доцільно визначати у разі, коли діяльність такого надавача характеризується єдиною унікальною послугою.

14. Погашення заборгованості за бюджетними зобов'язаннями минулих років, узятих на облік органами Державної казначейської служби України (далі – органи Казначейства) (у тому числі такими, що зняті з обліку органами Казначейства в кінці відповідного бюджетного періоду), визначається окремим напрямом використання у разі, якщо строк виконання напрямку, за яким утворилася така заборгованість, закінчився в минулому бюджетному періоді.

У іншому випадку, для характеристики рівня погашення заборгованості за бюджетними зобов'язаннями минулих років, результативні показники передбачаються за основним напрямом, в межах використання коштів якого відбувається надання відповідної послуги.

Начальник фінансового управління
Диканської селищної ради

Тетяна ЖУРОВА